

פרשת וארא תשפ"א – מה תכלית ההטעיה שיוצאים ממצרים לשלושה ימים?

1. **יומא ט,ב:** 'ויצעקו [עזרא ונחמיה] אל ה' אלוקים בקול גדול' – מה אמרו? אמר רב ואיתימא רבי יוחנן: וויי וויי, זה היצר לעבודה זרה שגרם לחורבן בית המקדש ושריפת ההיכל והריגת הצדיקים ולהגליית ישראל מהארץ ועדיין מרקד בינינו. לא הבאת לנו אותו אלא שנקבל שכר על ניצחונו, לא רוצים אותו ולא שכרו [אלא תעקור מאיתנו היצר לעבודה זרה]. נפל פתק מהשמים והיה כתוב בו: 'אמת'. אמר רב חנינא, שמע מינה: **חותמו של הקב"ה אמת.**

שבת נה,א: אמר הקב"ה למלאך גבריאל [בערב החורבן] לך ורשום על מצחן של צדיקים [אות] תיו של דיו שלא ישלטו בהם מלאכי חבלה ועל מצחם של רשעים [אות] תיו של דם כדי שישלטו בהם מלאכי חבלה ... דכתיב [יחזקאל ט,ו] 'זקן בחור ובתולה טף ונשים תהרגו למשחית ועל כל איש אשר עליו התיו אל תגשו'. ומאי שנא האות תיו ... אמר רב תיו [ראש תיבת] תחיה, תיו [ראש תיבת] תמות ... וריש לקיש אמר: תיו סוף חותמו של הקב"ה, דאמר רבי חנינא **חותמו של הקב"ה אמת - רש"י:** א-מ-ת הן אמצעית לאותיות וראשונה ואחרונה, על שם 'אני ראשון ואני אחרון ואני הוא'.

2. **שמות ג:** ויאמר ה' ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי ... וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההוא אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ זבת חלב ודבש ... לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אלהם ה' אלהי אבותיכם נראה אלי ... ואמר אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ הכנעני ... אל ארץ זבת חלב ודבש: ובאת אתה וזקני ישראל אל מלך מצרים ואמרתם אליו: ה' אלוקי העבריים נקרה עלינו ועתה נלכה נא דרך **שלושת ימים במדבר ונזבחה לה' אלוקינו.**

שמות ה: ואחר באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר ה' אלוקי ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר ... נלכה נא דרך **שלושת ימים במדבר ונזבחה לה' אלוקינו.**

שמות יד,ה: ויגד למלך מצרים כי ברח העם ויהפך לבב פרעה ועבדיו אל העם – **אבן עזרא:** אז חשב פרעה כי כל מה שדיבר משה בערמה היה כי אין דעתו לזבוח כי אם לברוח.

אברבנאל ג השאלה השש עשרה: איך ציווה יתברך למשה רבנו שיאמר בשמו דבר כזב ושקר? **עקדת יצחק שער לה:** אינו דרך כבוד למעלה לעשות כן, רק להוציאם ביד רמה מתחילה ועד סוף. **תניא פל"א:** למה הייתה כזאת? ואילו אמרו לפרעה לשלחם חופשי לעולם לא היה מוכרח לשלחם!?

3. **אבן עזרא י,י:** משה לא אמר **שישובו**, רק שירחיקו שלושת ימים ודעת המצרים היתה **שישובו.**

בראשית כז,לה: [בא אחיך] במרמה – **בחכמה.** **רד"ק בראשית כז,יט:** איך יעקב שהיה צדיק וירא אלוקים דיבר שקר? ואין זה תימה כי יעקב ידע כי הוא ראוי לברכה יותר מאחיו ... וחילוף הדברים **אינם גנאי וחילול לצדיק** ... וכן אברהם ויצחק אמרו על נשותיהם 'אחותי היא' ... כי מיראה אמרו מה שאמרו.

4. **אלשיך ה,ג:** [הקב"ה מסביר למשה את הגיונו:] אם הייתי אומר שישלח לעולם ביד חזקה, לא הייתה אשמת סירובו סיבה לכל המכות. כי לא ייפלא שימאן להפסיד שישים רבוא עבדים לעולם. על כן אמרתי דרך זה, שעל כן בסרבו - ראוי להכותו מכות גדולות להודיע את ידי וגבורתי לישראל.

התוועדות הרבי מליובאוויטש תשמו ב/391,398: מה היה הצורך שעשר המכות יהיו במשך זמן ממושך ... ובמשך כל אותו זמן (חודש לכל מכה ומכה) היו בני ישראל צריכים להתעכב בגלות מצרים? אלא הבן חמש למקרא מבין מעצמו שכל **מכה פעלה דבר מסוים אצל פרעה** ... ועפ"ז מובן בפשטות שנדרשו עשר מכות נפרדות ומשך זמן בין מכה למכה – כדי שיוכלו המצרים להתבונן בפעולתה של המכה ולהסיק מסקנות. ומכאן הוראה כשעוסקים בהפצת התורה והיהדות, קורה שמרגישים שלמרות שדיברו עם פלוני וניסו להשפיע עליו – לא הצליחו לפעול ולא כלום! ומכך ההוראה: גם לאחר שפרעה קיבל כו"כ מכות לא ראו הזזה, ואעפ"כ כל מכה פעלה שינוי [כמו שאמר במכה השביעית 'חטאתי' ואחר כך הסכים להליכה של הגברים לבד וכו']. וקל וחומר כשמדובר בישראל.

תניא פרק לא: הנה בחינה זו היא בחינת יציאת מצרים שנאמר בה 'כי ברח העם'. ולכאורה הוא תמוה למה הייתה כזאת? וכי אילו אמרו לפרעה לשלחם חפשי לעולם לא היה מוכרח לשלחם! אלא מפני שהרע שבנפשות ישראל עדיין היה בתקפו בחלל השמאלי, כי לא פסקה זוהמתם עד מתן תורה, רק מגמתם וחפצם היתה לצאת נפשם האלוקית מגלות הסטרא-אחרא היא טומאת מצרים ולדבקה בו... ולכן לעתיד כשיעביר ה' רוח הטומאה מן הארץ כתיב 'ובמנוסה לא תלכון כי הולך לפניכם ה'.